

Inspannings- of resultaatsverplichting?

Geruchten dat een zeker percentage examenkandidaten in verband met de werkgelegenheid van examinatoren zakt of dat ze om te kunnen slagen overdreven moeten kijken (spiegels zodanig afstellen dat het hoofd meebeweegt) zijn fabels. Over de rijopleiding klinkt ook vaak dat 'ze' je lang vasthouden voordat je op examen mag of dat je de spreekwoordelijke melkkoe bent, eveneens in verband met de werkgelegenheid, maar nu die van de rijinstructeur.

Feit is dat examinatoren je leerling niet expres laten zakken, dat ze ook met gespannen kandidaten om kunnen gaan en genoeg ervaring hebben om door diens beperkte rijervaring en zenuwen heen te prikken.

De examenkandidaat moet zich naar eigen inzicht door de examenrit heen 'werken'. Dat vraagt ervaring en zelfvertrouwen.

Een rijinstructeur die zijn werk goed doet, weet wanneer zijn leerling klaar is voor het rijexamen. Er is maar één moment om hem examen te laten doen, namelijk het juiste moment. Dat weet de rijinstructeur beter dan de leerling. De rijinstructeur is immers op de hoogte van de exameneisen en hij kent zijn leerling goed genoeg om te weten of diens vaardigheden berusten op wijsheid of geluk. Niemand is echter feilloos en zelfs de beste bestuurder heeft zijn dag soms niet. De grondslag van veilig rijden is een vlot samenspel tussen de weggebruikers onderling, waarbij rekening wordt gehouden met elkaar en elkaars fouten. Juist deze vaardigheden van inzichtelijk en defensief rijden worden in de fase voorafgaand aan het rijexamen extra getraind. Dit proces kan op geen enkele wijze worden versneld, geforceerd of afgedwongen. Wie dat begrijpt, slaagt voor zijn rijexamen. Een rijvaardige kandidaat krijgt als bijvangst namelijk het rijbewijs. Maar

hoe vind je die goede rijinstructeur? Bij de rijschoolkeuze is de lesprijs vaak van doorslaggevend betekenis. De lesprijs alleen is echter ondoorzichtig. Hoe lang duurt die? Drie kwartier, een uur, anderhalf uur? Als de ene rijschool € 74,- rekent voor anderhalf uur terwijl dat bij de ander € 65,- kost, lijkt de keuze snel gemaakt. Dat prijsverschil is enorm. Maar stel dat die goedkopere in 90 minuten slechts 'rondjes om de kerk' rijdt zonder lesdoel of structuur en de instructeur de helft van de tijd telefoneert? Waarschijnlijk zijn bij de goedkopere rijschool meer lessen en wellicht zelfs meer examens nodig. Hoe krijg je de consument tot het besef dat contraproductieve lesbegeleiding meer lessen kost? Daarbij worden reviews op onafhankelijke sites steeds belangrijker, hoewel mond-tot-mond-reclame ook een graadmeter blijft. In het voorjaar verschijnen weer reclame-uitingen als: 'Rijbewijs in 8 dagen'. Dat suggereert dat je na acht dagen je rijbewijs hebt. Eerlijker is: 'Rijexamen in acht dagen'. Waar je dan wel eerst voor moet slagen. Onze maatschappij handelt steeds meer

naar Amerikaanse maatstaven waar je, als iets niet naar wens verloopt, meteen een claim aan je broek krijgt. De rijschool die adverteert met 'Rijbewijs in 8 dagen' kan wel eens lelijk onderuitgaan als de advocaat van een gezakte leerling hem afrekent op wanprestatie. Er is namelijk een verschil tussen een inspanningsverplichting en een resultaatsverplichting. Bij een inspanningsverplichting belooft de rijinstructeur zijn best te doen om een bepaald doel (het rijbewijs halen) te bereiken zonder dat dit gegarandeerd kan worden.

Bij een resultaatverplichting belooft de rijinstructeur dat hij de leerling een omschreven resultaat (rijbewijs in 8 dagen) zal leveren. Het verschil tussen die twee is dat voor wanprestatie bij de resultaatsverplichting enkel hoeft te worden vastgesteld dat het resultaat (rijbewijs in 8 dagen) niet is behaald, terwijl bij een inspanningsverplichting moet worden bewezen dat er niet voldoende inspanning is gedaan. Het laatste is een stuk lastiger te bewijzen dan het eerste!

